

VAN DE RADARWEG

► Carla Joosten was vanaf 2008 Elseviers correspondent Europese Unie in Brussel maar is vanaf 1 september weer politiek redacteur in Den Haag en covert (als vanouds) het Koningshuis. Ze is in Brussel opgevolgd door Jelte Wiersma, afkomstig van de redactie Nederland.

► Onder regie van Gertjan van Schoonhoven wordt een lijvig boekwerk over migratie samengesteld, getiteld *Enkele reis Nederland, hoe massa-immigratie ons land veranderde*. Deze bundel van tientallen reportages et cetera die de afgelopen decennia in Elsevier werden gepubliceerd, verschijnt in november.

► Er is meer boekennieuws: politiek redacteur Syp Wynia komt met een verzameling essays van zijn hand onder de titel *Achter de dijken*.

► En adjunct-hoofdredacteur René van Rijckevorsel schreef de thriller *Tunis* die begin oktober verschijnt. Het verhaal is gebaseerd op de moord in 1991 op de Nederlandse diplomaat Robert-Jan Akkerman vlakbij de Tunesische hoofdstad. Van Rijckevorsel woonde met zijn vrouw, zelf diplomaat, ten tijde van het drama ook in Tunis.

NUMMER 11

Interview met Marie Oudemans	1
Van de Radarweg: Nieuws van redactie en uitgeverij	1
Personalia	2
Else4vragen aan Annegreet van Bergen	4
Elselfie van Gerlof Leistra	4
Gesprek met webredacteur Tom Reijner	5
Sake zoekt en vindt... unieke Spuistraat-foto's	6

Marie Oudemans met één van haar 40 paarden

Marie noemt man en paard

VROEGERE REDACTIESECRETARESSSE VAN ELSEVIER BESTIERT IN BRIELSCHE POLDER EEN PAARDENPENSION EN RIJDT VIERSPAN

Ze is al veertien jaar weg bij Elsevier maar is weinig veranderd. Uiterlijk niet en niet in doen en laten. Marie Oudemans was van 1993 tot 2000 als secretaresse de spin in het web op de redactie van het weekblad. Nu, als Marie de Ronde-Oudemans in Zwartewaal, dorp bij Brielle, is ze dagelijks in de weer in het paardenbedrijf van haar man Koos. Nog steeds die ontwapenende spontaniteit, die kordate tred, besliste handelwijze, lachende ogen en die enthousiaste verteltrant. Inmiddels 49 maar, mede door de bloes van het buitenleven op de wangen, zou je haar dat niet geven.

Dat moet nogal een overgang zijn geweest van een weekbladredactie in Amsterdam naar een leven tussen paarden in de middle of nowhere van een Zuid-Hollandse polder. Hoe is dat zo gekomen?

‘Doordat ik Koos had gevonden. En door de

paarden. Als jong meisje had ik al iets met paarden. Op mijn twaalfde had ik al een eigen pony en op mijn zeventiende een eigen paard. In de tijd dat ik redactiesecretaresse bij Elsevier was fotografeerde en schreef ik soms voor bladen over paardensport. In 1998 had ik voor het blad *De Hoefslag* een interview met Koos de Ronde van het paardensportbedrijf, toentertijd nog gevestigd in Poortugaal, vijftien kilometer hiervandaan. Koos was toen al een getalenteerde vierspanrijder. Ik vond het een leuke man, een stuk jonger dan ik én met een grote stal paarden. Nou, wat wilde ik nog meer? Inmiddels zijn we veertien jaar getrouwd en hebben we drie lieve en sportieve kinderen: Anna van dertien, Pieter van elf en Julia van negen. Ze hebben alle drie hun eigen ding: voetbal of turnen. Maar ze hebben ook alle drie een pony.’

‘Een leuke man, een stuk jonger dan ik én een grote stal paarden’

Vervolg op pagina 2

PERSONALIA

➤ Op 5 september overleed Jim Koene (25 december 1947). Jim was 40 jaar lang, van 1969 tot 2009, voornamelijk als International Account Director verbonden aan de advertentie-afdeling van de uitgeverij van het weekblad Elsevier. Hij sloot in de loop der tijd talloze grote advertentiecontracten af voor de titel.

➤ Louise van Nispen is na een ultrakorte periode als uitgever van Elsevier in het voetspoor van ex-CEO Peter de Mönnink vertrokken naar Sanoma. Van Nispen is inmiddels opgevolgd door Erwin van Luit die vanuit Reed Business Media intern doorstroomde.

➤ Na het vertrek van Rentsje de Gruyter al weer enige tijd geleden is er nog een redacteur die de Elsevier economiedirectie gaat verlaten. Wouter van Noort vertrekt naar NRC. Daartegenover staat de komst van Nic Vrieselaar.

➤ Met ingang van maandag 29 september beëindigt Elseviërs redactiesecretaresse Ingrid Pronk haar zwangerschapsverlof en keert ze, nu dochter Isabelle bijna vier maanden is, terug op haar vertrouwde positie. Vervanger Tom van Leeuwen zwaait af.

➤ Elsevier buitenlandredacteur Rik Kuethé (rechts) schreef het boek *De Adelaars van het Witte Huis* en overhandigde het eerste exemplaar in Den Haag aan de nieuwe Amerikaanse ambassadeur Timothy Broas.

Redactie van XELSE4: Bert Bommels, Gijsbert Raadgever en Jan-Maarten de Winter.
Opmaak: Floor Oostenrijk
Tips of reacties: info@xelse4.nl

Marie, hier als jurylid, op chique op de renbaan

Onderdeel van jullie bedrijf is een paardensport - wat moeten we ons daarbij voorstellen?

‘Een soort hotel voor paarden met kost en inwoning, eigenlijk een grote stalling voor rijpaarden van mensen die zelf geen stal hebben. We zorgen voor de voeding en voor het uitmesten van de paardenstallen, zeg maar het bed verschonen. De paarden kunnen hier grazen in de wei. Bij elkaar herbergen we zo’n 120 paarden. Vijftien zijn van onszelf.’

Waarom zoveel eigen paarden?

De vraag ontlokt een onverholven trots betoog over de sportieve prestaties van met name echtgenoot Koos. ‘De meeste van onze eigen paarden zijn voor de wedstrijden vierspan van het team van Koos. Hij rijdt op internationaal niveau, behoort tot de top-3 van de wereld in die categorie en heeft al diverse keren een wereldbekerwedstrijd gewonnen, vorig jaar zelfs de wereldbekerfinale. Je rijdt met een team van drie personen op een kar getrokken door een span van vier paarden. Ik ben zelf ook een van de teamleden. Er zijn drie onderdelen: dressuur, marathon, dat is zo snel mogelijk via hindernissen, bossen en waterbakken, heel spectaculair en verder een vaardigheidsoefening langs pionnetjes en dat soort dingen. Koos traint de paarden. Daar is hij dagelijks mee bezig en ik help hem daar zo veel mogelijk bij mee.’

Marie geeft een rondleiding door het bedrijf. Er is 22 hectare weidegrond waar dartele

vossen, bruinen en bonte paarden grazen en elkaar speels achterna draven. Verder staan er schuren met tientallen stalboxen, garages met koetsjes, hooibergen en een binnenmanege, zo groot dat er vierspanoefeningen in kunnen worden gehouden, compleet met een restaurant waarin Marie bij veel bezoek niet te beroerd is zelf achter de tap te gaan staan. Op een binnenplaats staan twee locies van vrachtwagens, waarvan één met aanhanger, een combinatie met een lengte van negentien meter.

Marie, die geregeld zelf een dergelijk gevaarte bestuurt, vertelt: ‘Met die wagens rijden we naar wedstrijdplaatsen, vaak in het buitenland. Dat doen we ongeveer twintig keer per jaar. Er gaan dan vijf paarden mee, drie karren en ander materiaal en daarnaast is er een woongedeelte met keuken voor onszelf. Bij die wedstrijden kunnen we geldprijzen winnen, soms van duizenden euro’s. Dat lijkt kassa, maar echt rijk word je er niet van. Paardensport is kostbaar. Een paard kost gauw 5000 euro. Daar komen de voeding, huisvesting, transport en kosten voor hoefsmid en dierenarts bij. Gelukkig hebben we ook sponsors, die ons steunen: de Rabobank en Farm Frites. Er moet wel brood op de plank komen.’

Denk je bij dit alles nog wel eens terug aan je tijd bij Elsevier?

‘Zeker, heel vaak zelfs. Voor mij was het een fascinerende periode. Als provinciaaltje, een meisje uit Voorthuizen op de Veluwe, kwam ik er plots in een andere wereld terecht. Ik had wel wat banen als secretaresse en redactie-assistent gehad, vooral in de Achterhoek, waar ik een poos een vriendje had. Via een uitzendbureau kon ik aan de slag in Amsterdam, aanvankelijk bij Beleggers Belangen maar spoedig daarna bij Elsevier waar hoofdredacteur Hendrik Jan Schoo een nieuwe secretaresse zocht. Ik genoot van een omgeving waar op niveau werd gepraat over de dingen die in de wereld speelden. Ik zat bij het overleg op redactievergaderingen tussen mensen die verder konden kijken dan hun neus lang is. Fantastisch boeiend, dat sparren over nieuwe onderwerpen voor het blad. Die intellectuele sfeer op de redactie, ik vond het allemaal heel gaaf. Het was ook de tijd van de digitalisering op de redactie, waarin ik een grote bijdrage heb mogen leveren. Ik heb veel redacteuren kunnen helpen die nog moeite hadden met werken op de computer.’

Vervolg op pagina 3 ➤

‘Koos traint de paarden, ik help hem daarbij’

Bij de vierspan met hindernis gaat het er vaak spectaculair aan toe. Marie (middelste op de wagen) is naast echtgenoot Koos vast lid van het team

Hoe was je contact met Schoo?

Vanaf dag 1 klikte het met hem, een bijzondere persoonlijkheid. Ik bewonderde hem, kon eindeloos naar hem luisteren, was ook gecharmeerd van hem. Hij was scherp, zag dingen die anderen niet zagen. Maar hij was ook moeilijk, voor anderen én voor zichzelf. Hij realiseerde zich te weinig dat hij te veel druk op zichzelf en zijn omgeving legde. Dat heeft hem ook wel parten gespeeld. Als je, zoals hij kon doen, te vaak iemand bekritiseert, gaat op den duur de magie weg en komt er weerzin voor in de plaats. Hij pakte mensen soms wel erg hard aan. Ik zat in mijn kamer vlak naast de zijne. Door het dunne wandje kon je horen hoe hij soms tegen iemand tekeer ging. Ik heb er wel eens aan gedacht dat een halt toe te roepen, maar dat doe je niet gauw als zijn assistent. Wij zelf botsten ook wel eens. Er is zelfs een moment geweest dat hij ook mij kwijt wilde. Ik heb dat nooit begrepen. 'Het is later bijgelegd. Na zijn eerst hart-

'Bij Elsevier kwam ik plots in een andere wereld'

aanval werd hij milder. Er is geen causaal verband maar wij zijn ongeveer gelijk bij Elsevier weggegaan. Toen ik later trouwde is hij nog op mijn bruiloft geweest. Toen viel me nog eens op wat voor aardse man hij ook was. Zoals hij binnenkwam in een sjofel pak onder een oude regenjas. Hij was in alle opzichten bijzonder, een man ook zonder rijbewijs en maar één stropdas. Ook aan hem denk ik nog vaak terug. Alles bij elkaar vind ik dat de tijd bij Elsevier mijn leven heeft verrijkt.'

Je zou zo wel terug willen, lijkt het.

'Bij wijze van spreken, ja. Ik zou wel eens voor een weekje weer op de redactie willen zitten. Om de sfeer nog eens op te snuiven en mensen van vroeger te ontmoeten. Maar dat kan natuurlijk niet. Ik ben hier met man, kinderen en met paarden in een mooi bedrijf in gezonde omgeving een tevreden mens, hoewel de bijzondere manier van leven en de werkdruk hier me ook wel eens benauwt. Het

is soms nog net niet een dag-en-nachtbedrijf en tijd vinden voor mezelf kost moeite.'

Lees je Elsevier nog wel eens?

'Vaak zelfs, al was het maar om in het colofon te lezen wie er allemaal nog zitten. Ik heb geen abonnement maar koop 'm, denk ik, wel zo'n drie keer per maand los. Hij ligt hier bij de Jumbo in Brielle op een prominente plaats. Ik koop het blad op de cover. Die moet me interesseren. Meestal koop ik ook de *Juist*. Ik ben echt wég van dat blad. In Elsevier lees ik graag de stukken van Simon Rozendaal en van - als hij er weer eens in staat - Hugo Camps. Rozendaal kan wetenschappelijke onderwerpen zo begrijpelijk beschrijven. Camps is bij mij favoriet door die heerlijke Vlaamse barokke schrijfstijl. Ik heb er altijd van gedroomd dat Hugo mij nog een keer zou komen opzoeken om me te interviewen. Maar ik moet het nu maar doen met iemand van XELSE4. 'Typisch Marie. Ze moet er zelf hard om lachen.'

ELSE 4 VRAGEN

AAN: ANNEGREET VAN BERGEN (60)

Was van 1989 tot 1999 verbonden aan de economieredactie van Elsevier, waarvan een paar jaar als coördinator

FOTO: ANNALIEEN LOUWES

1 Wat ben je na je vertrek gaan doen?

'Vertragen. Dus de kost verdienen bij minder prestigieuze opdrachtgevers en zo tijd overhouden voor leuke dingen als vrijwilligerswerk en reizen. Ook heb ik een aantal boeken geschreven. Naast een jammerlijk mislukte roman, die me overigens wel naar mijn schitterende nieuwe woonplaats Zutphen heeft gebracht, *De lessen van burn-out* en *Mijn moeder wilde dood*. Recent verscheen *Gouden jaren – hoe ons dagelijks leven*

in een halve eeuw onvoorstelbaar is veranderd. Dat bestaat in feite uit 25 'dragende verhalen' uit de tijd van Schoo en ik vermoed dat de meester de meeste ervan 'coverwaardig' had gevonden.'

2 Wat heb je bij Elsevier geleerd?

'Lees *Gouden jaren*: zonder Elsevier had ik dat boek nooit zo kunnen schrijven.'

3 Print of digitaal?

'Geef mij maar papier. Eerste zinnen, moeilijke passages, dingen die ik wil onthouden? Ik schrijf ze allemaal eerst met pen op papier en daarna verwerk ik ze pas op de computer.'

4 Wil ooit nog eens?

'Al mijn oude dagboeken en brieven teruglezen.'

HAUSSE AAN EVENEMENTEN

Van den Ende moet oppassen. Langzamerhand kan gesproken worden van het Evenementenbureau Elsevier. In steeds hogere frequentie organiseert het (veelal in samenwerking met andere instellingen) congressen, symposia of andere publieksbijeenkomsten. Ziehier het programma voor komend najaar:

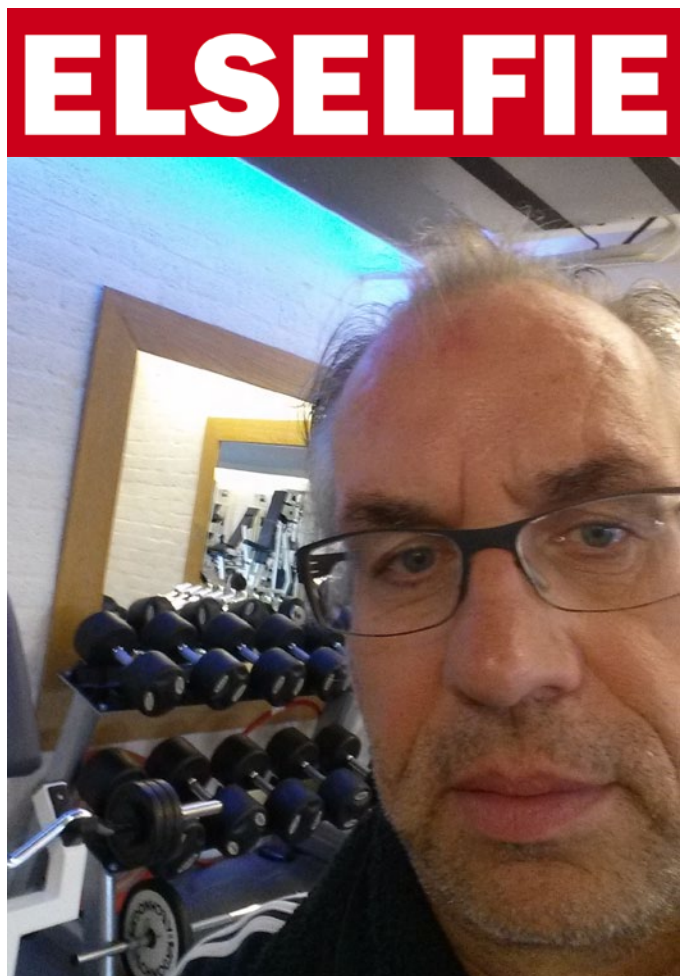
3 oktober World Forum Den Haag: zesde editie van Grip op je Vermogen (congres over persoonlijke financiële planning voor de oude dag). Starring o.a. Wim Kok en Erica Terpstra.

29 en 30 oktober Echoput Hoog Soeren: tweedaags programma over Familiebedrijven.

29 oktober De Wittenburg Wassenaar: 5e symposium Beste Ziekenhuizen. Gastheer: chef onderzoeksredactie drs. Arthur van Leeuwen zelf.

4 december Explore Muiden: masterclass Nieuwe Spelregels voor uw bedrijf.

In het vorige nummer zijn we er mee gestart, de rubriek ELSEFIE, waarvoor iemand uit de lezersschare zichzelf fotografeert tegen een persoonlijk getinte achtergrond: werk, hobby, idool of anderszins. Wij zien de ELSEFIE graag voorzien van een tekstje (van onderstaande lengte), dat de foto nader verklaart. De fotograaf-auteur is vrij in wat hij of zij over zichzelf wenst te melden. Deze keer: **GERLOF LEISTRA**, misdaadverslaggever van Elsevier.

Drie keer per week hang ik in de sportschool bij mij om de hoek 'aan de ijzers'. Allereerst omdat ik graag sport. Ik deed lang aan judo en voetbal, maar werd naarmate de ouderdom toesloeg – ik ben van 1959 - te blessuregevoelig. Fitness kan elk moment van de dag en de kans op blessures heb je volledig in eigen hand. Naast een sterk lijf – en de eeuwige belofte van een wasbordje - biedt fitness tal van andere voordelen. Na een dag werken kom ik soms geestelijk gesloopt thuis en sleep mij dan naar de sportschool. Na een stevige training stuit ik vrolijk naar huis. Ik train meestal met mijn zoon van 17, die inmiddels overigens sterker is dan ik maar dat hoeft niemand te weten. Tijdens het sporten praten we over van alles en nog wat. Onze medesporters komen uit alle hoeken en gaten van de samenleving – behalve voor zover ik het weet uit het 'milieu', een hele geruststelling voor de misdaadverslaggever in mij - en vertellen honderduit over hun werk en privéleven. Omdat mijn sportschool dit jaar op de kop af vijftig jaar bestaat, maakte ik voor Elsevier een *Hoek van Holland*.

► Wie volgt?: mail naar info@xelse4.nl

HOT STUFF!

De zesde (en uitverkochte) H.J. Schoo-lezing door Frans Timmermans op 2 september in de Amsterdamse Rode Hoed groeide uit tot een waar mediaspektakel. De minister was zojuist teruggekeerd van z'n Europese sollicitatie uit Brussel en werd belaagd door journalisten, fotografen en cameraploegen. XELSE4 zag hem in juni nog drie dagen tamelijk onopgemerkt in korte broek front- en backstage bij Pinkpop rondstruinen maar van het perstumult aan de Keizersgracht rond zijn betoog over Veiligheidsbeleid kan Mick Jagger nog slechts dromen. De door Elsevier georganiseerde lezingen zijn een dermate groot succes dat het met ingang van eind dit jaar de prestigieuze Huizingalezing gaat mede-organiseren.

Als newsjunk buffelen op web-redactie

Hij is de laatst binnengekomen web-redacteur van Elsevier: Tom Reijner (28). Hij zit er nu ruim een jaar.

Bevalt het?

‘Leuk werk, leuke redactie, fijn blad.’

Kende je Elsevier al?

‘Ik las het vaak. ‘t Lag altijd bij m'n oma.’

Was dat een aanbeveling voor je?

‘In dit geval wel. Je moet weten dat mijn oma heel geïnteresseerd was in alles wat er speelde. Behalve Elsevier las ze ook Vrij Nederland en HP/DeTijd. Ik vind Elsevier een blad met kennis. Het biedt veel cijfers en statistieken. Daar hou ik van. Maar ook de toon bevalt me. De andere kijk, geen poespas, niet zweverig, snel to the point. Politiek gezien conservatief. Maar dat past wel bij me.’

Waar kom je vandaan?

‘Breda. Mijn vader heeft er een boekwinkel, gespecialiseerd in kunst en architectuurgeschiedenis. Hij is part time docent geschiedenis, doceert ook middeleeuwse geschiedenis aan de universiteit. Moeder is sociaal pedagogisch consultant. Katholiek gezin, zelf noem ik me een ongelovige katholiek. Leuk stadje, Breda. Maar de dag na het behalen van mijn lyceumdiploma

: verhuisde ik naar Amsterdam. Daar heb ik ook gestudeerd, politicologie en geschiedenis.’

Deed je die studies met het oog op een baan in de journalistiek?

: ‘Niet bepaald. ‘t Was puur interesse, vooral in de internationale politiek en dan in het bijzonder de ontwikkelingen in het Midden-Oosten, de radicale groeperingen daar, de extremiteiten, zeg maar Het Kwaad.

: Ik heb eigenlijk nooit een bepaald beroep voor ogen gehad. Ja, als 12-jarige wilde ik weerman worden. Ik had toen belangstelling voor meteorologie. Dat kwam een beetje door mijn opa. Die was boer en citeerde vaak uit een boek met spreuken over het weer. Als scholier verzorgde ik weerpraatjes voor stadsradio Breda. Ik had thuis een klein weerstation, met barometers en al. In de winter stak ik een liniaal in de sneeuwlaag om de dikte op te meten. Maar ik bleek later zwak in natuurkunde en heb toen de meteorologie verder maar vergeten.’

Hoe ben je bij Elsevier gekomen?

: ‘Via een twitterbericht van René van Rijckevorsel. Hij twitterde dat hij voor de webredactie een newsjunk zocht om daar fulltime te buffelen, of woorden van gelijke strekking. Ik reageerde daar op met een mail. Al na twee dagen kreeg ik een telefoontje dat ik langs kon komen. Daarna is het allemaal heel snel gegaan.’

Naast je werk nog hobby's?

: ‘Lezen, lezen, lezen. En ik luister graag naar muziek, vooral klassiek en dan met stip boven aan Bach. Ik heb vijf jaar parttime gewerkt bij de muziekhandel Fame in Magna Plaza. Verder doe ik yoga, een uurtje voor het slapen gaan. Valt alle hectiek van een dag vol nieuws van me af.’

Geeft het werk met snelle, korte stukken voor de website genoeg voldoening? Of heb je andere ambities?

: ‘Ik heb het voorlopig op de web-redactie prima naar de zin. Het gaat sneller en je bent vrijer dan bij het papieren Elsevier. ‘t Is wel iets meer de waan van de dag.

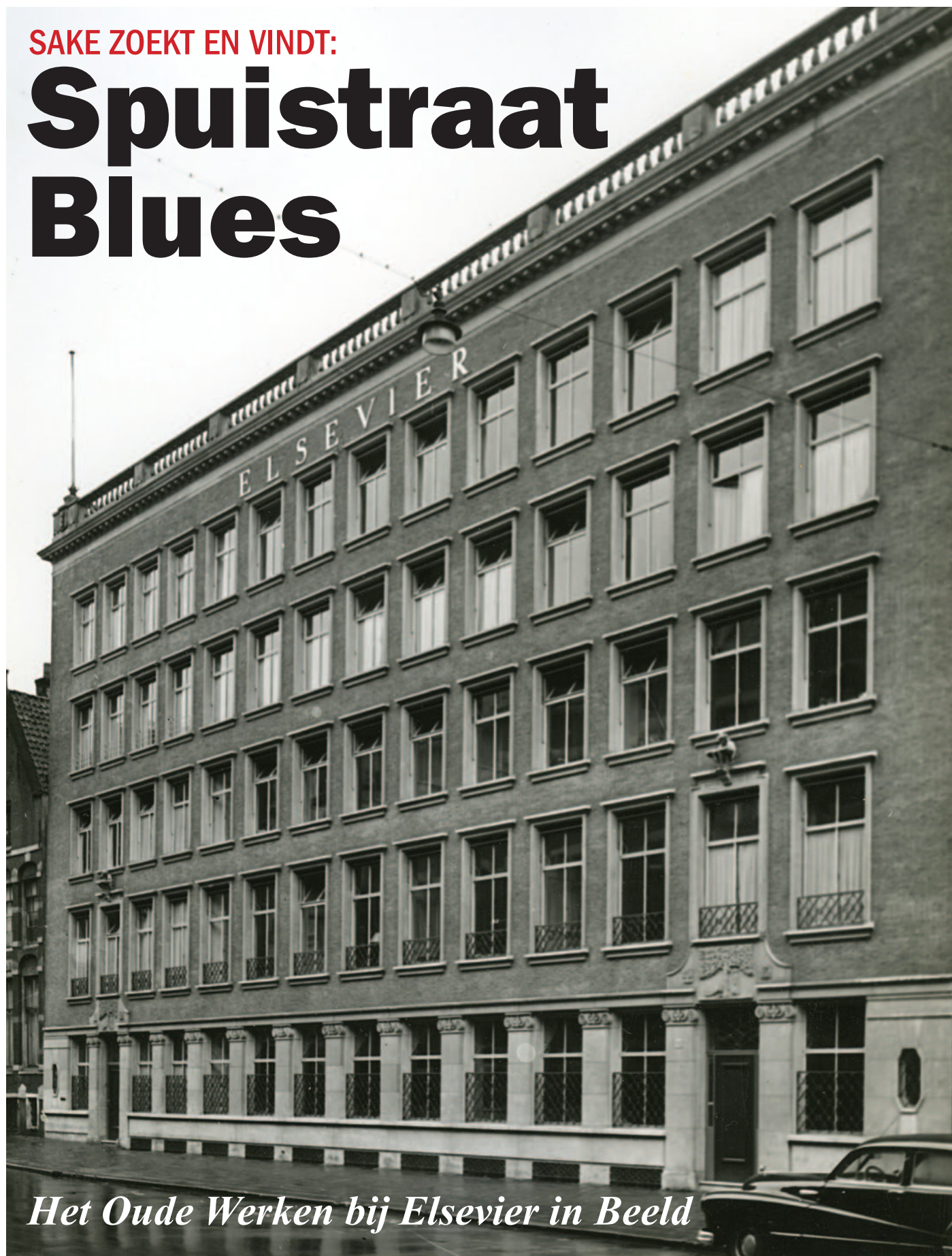
Het is, zoals Arendo zegt, krantje spelen op het web. Maar het schrijven van een mooi buitenlandartikel of interview voor het blad zou me ook wel lijken. Ik denk overigens dat het werk op de redactie voor digitaal en print steeds verder in elkaar zal schuiven.’ ●

Tom Reijner: ‘Ik heb eigenlijk nooit een bepaald beroep voor ogen gehad’

SAKE ZOEKT EN VINDT:

Spuistraat Blues

Het Oude Werken bij Elsevier in Beeld

Tien jaar na de oprichting van het weekblad ontstond in 1955 het lumineuze idee om personeel en entourage van de in snel tempo uitgedijde redactie en 'ondersteunende diensten' te fotograferen. Uitgerekend nu het Nieuwe

Werken op de burelen is geïntroduceerd, werd dit unieke beeldmateriaal weer opgedoken. XELSE4 presenteert een ruime selectie uit deze bedrijfsreportage over het bolwerk Spuistraat 110-112 in de Amsterdamse binnenstad.

Mede-oprichter van Elseviers Weekblad H.A. Lunshof, die de geschiedenis in zou gaan als legendarisch hoofdredacteur

De receptie

Redacteur Michel van der Plas

Tekenaar Eppo Doeve

Tekenaar Cees Bantzingher

De redacteurs Bauer en Geudeker

Het redactiesecretariaat

Moderedactrice Constance Wibaut

Redacteur België Maurice Roelants

Redacteur Frits van der Molen

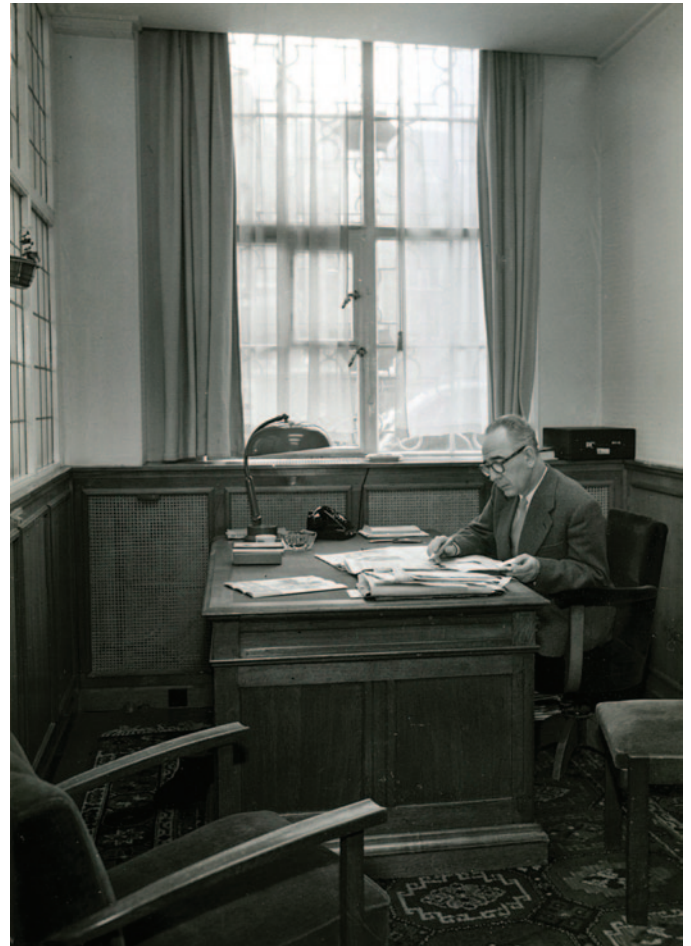
De redacteurs H.J. Looman en J. Vermeulen (chef)

Fotoredacteur R. Nieman en vertaler M. Laufer

De afdeling Inlichtingen

Chef Advertentie-afdeling J.M.M. Willemsen

Administratie en boekhouding

Archief en magazijn

De abonnentenadministratie

Adresseerafdeling

Advertentie-afdeling

Advertentieverkopers met het wagenpark